

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 декември 2019 г.
(OR. en)

15231/19

ATO 109
RECH 528
SAN 525

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
Дата:	19 декември 2019 г.
До:	Делегациите
№ предх. док.:	14564/19 ATO 100 RECH 506 SAN 489
Относно:	Управление на отпадъците от неенергийните употреби на ядрени и радиологични технологии – Заключение на Съвета

Приложено на делегациите се изпращат заключенията на Съвета относно управлението на отпадъци от неенергийните употреби на ядрени и радиологични технологии, приети от Съвета по околна среда на неговото 3741-во заседание на 19 декември 2019 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА

относно управлението на отпадъци от неенергийните употреби на ядрени и радиологични технологии

Като отчита:

- че ядрените и радиологичните технологии играят съществена роля извън сектора на ядрената енергетика в жизненоважни области като медицината, промишлеността, селското стопанство, космическото пространство, научните изследвания и околната среда и предлагат редица ползи за гражданите на ЕС, и като съзнава значителния принос, който ядрената наука може да даде за справяне с обществените предизвикателства;
- че законодателството на Евратом изисква употребата на ядрените и радиологичните технологии за неенергийни цели да бъде надлежно обоснована, радиационната защита на населението, пациентите и персонала да се оптимизира, а радиоактивните отпадъци и отработено гориво да се управляват и обезвреждат по безопасен начин;
- че дейностите в областта на ядрените и радиологичните технологии произвеждат отработено гориво и/или радиоактивни отпадъци във всички държави членки;
- Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 година за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци, за да се избегне налагането на ненужна тежест върху бъдещите поколения;
- Директива 2006/117/Евратом на Съвета от 20 ноември 2006 година относно надзор и контрол на превоза на радиоактивни отпадъци и отработено гориво с оглед осигуряване на адекватна защита на населението;
- Директива 2009/71/Евратом на Съвета от 25 юни 2009 г. за установяване на общностна рамка за ядрената безопасност на ядрените инсталации и Директива 2014/87/Евратом на Съвета от 8 юли 2014 г. за изменение на Директива 2009/71/Евратом;

- Единната конвенция за безопасност при управление на отработено гориво и за безопасност при управление на радиоактивни отпадъци;
- Националните програми на държавите членки за управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци, които се прилагат за всички видове отработено гориво и радиоактивни отпадъци под тяхна юрисдикция, както и за всички етапи на управлението им — от генерирането до погребването им;
- Докладите на държавите членки за прилагането на Директива 2011/70/Евратом на Съвета и докладите за прилагането на Директива 2006/117/Евратом на Съвета;
- Националните доклади на договарящите се страни относно единната конвенция за безопасност при управление на отработено гориво и за безопасност при управление на радиоактивни отпадъци;
- Заключениета на Съвета от 2019 г. относно ядрените и радиологичните технологии и приложения за неенергетични цели;
- КАТО ОТБЕЛЯЗВА доклада относно европейското проучване относно медицинските, промишлените и научноизследователските приложения на ядрените и радиационните технологии (ISBN 978-92-79-99659-7);
- КАТО ОТБЕЛЯЗВА продължаващата работа по сравнителен анализ на подходите на държавите членки за определяне на националните инвентаризации на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво;
- КАТО ОТБЕЛЯЗВА работата, извършена по линия на програмата на Евратом за научни изследвания и обучение за 2014—2018 г. и в рамките на работната програма на Евратом за 2019—2020 г., по отношение на научните изследвания и развиването на технологии и компетентност във важни области като управлението на отпадъците и радиационната защита;
- КАТО ОТБЕЛЯЗВА резултатите от семинара в рамките на Стратегическата програма за медицински, промишлени и научноизследователски приложения (SAMIRA) относно управлението на отработено гориво и радиоактивни отпадъци от неенергийните употреби на ядрените и радиологичните технологии, организиран от Комисията и финландското председателство на Съвета на Европейския съюз в Брюксел през ноември 2019 г.;
- КАТО ОТБЕЛЯЗВА резултатите от семинара за сравнителен анализ на подходите на държавите членки към определянето на националните инвентаризации на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво, организиран от Комисията в Брюксел през ноември 2019 г.

Съветът на Европейския съюз:

1. ПРИВЕТСТВА предприетата от Комисията подготвителна работа с оглед на разработването на Стратегическа програма за медицински, промишлени и научноизследователски приложения (SAMIRA) на ядрените и радиологичните технологии.
2. ПРИЗНАВА, че неенергийните употреби на ядрените и радиологичните приложения оказват положително въздействие върху здравето на обществото. Поради това при използването на тези приложения следва да се вземе предвид пълният жизнен цикъл на неенергийната употреба на ядрени и радиологични приложения.
3. ОТБЕЛЯЗВА, че съществуват различни видове отпадъчни потоци от неенергийните употреби на ядрените и радиологичните технологии. Обикновено отпадъците се генерират в малки количества на разпръснати места и са от различни видове и със различни свойства и управлението на отпадъците ще продължи през следващите десетилетия.
4. ОТБЕЛЯЗВА, че нуждите от управление на отпадъците в държавите членки произтичат от различни дейности в обществото. Това са например отработено гориво от изследователски и изпитателни реактори, радиоактивни отпадъци от експлоатация и извеждане от експлоатация на научноизследователски съоръжения, радиоактивни отпадъци от производството на радиоизотопи, медицински радиоактивни отпадъци и излезли от употреба закрити източници.
5. ПОДЧЕРТАВА значението на свеждането до минимум на количеството и активността на радиоактивните отпадъци, доколкото е разумно осъществимо и в съответствие с националните политики и общностното право, и на разработването и въвеждането в експлоатация на нови технологии или съоръжения за управление на отпадъците.
6. ПОДЧЕРТАВА, че без да се засяга крайната отговорност на държавите членки при обработката, съхранението и погребването на радиоактивни отпадъци, генерирани на тяхна територия, гарантирането на отговорно и безопасно обработване, съхранение и погребване на отпадъците следва да бъде приоритет във всички дейности на национално и наднационално равнище.

7. ПОДЧЕРТАВА, че държавите членки носят отговорност за създаването на национална политика за управление на радиоактивните отпадъци, включително на радиоактивните отпадъци и отработеното гориво от неенергийните употреби на ядрени и радиологични технологии.
8. ПРИЗНАВА, че следва да бъде възприет степенуван подход за различните потоци от отпадъци и че решенията могат да зависят от мащаба на употребите и фазата на програмите за използване на ядрени и радиологични технологии.
9. ОТЧИТА различните национални политики относно управлението на отработеното гориво и радиоактивните отпадъци, както и че държавите членки могат да имат централизирани или децентрализирани съоръжения за обработка, съхранение и обезвреждане. Тези дейности могат да се извършват чрез публични или частни организации.
10. ПРИЗНАВА, че в някои случаи националните решения не са нито лесно достъпни, нито разумно осъществими. В това отношение услугите, съоръженията, включително за съхранение или погребване, които се споделят между държавите членки, могат да се считат за осъществима алтернатива. Подобно споделяне ще се нуждае от политически решения и приемане от обществото, както и от технически и правни решения. Инициативата за този вид сътрудничество обаче следва да бъде поета от държавите членки.
11. ОТБЕЛЯЗВА, че понастоящем сътрудничеството между държавите членки включва общи научноизследователски програми, които са от съществено значение за разработването на решения и натрупването на знания в областта на управлението на отпадъците. Освен това обединяването на технологии, услуги и знания би увеличило броя на потенциалните решения за управление на отпадъците както на национално, така и на наднационално равнище.

12. ПРИЗНАВА значението на програмите за научни изследвания и обучение на национално и европейско равнище за разработването на решения и най-добри практики, както и за поддържането на експертен опит, умения и ресурси в областта на управлението на радиоактивните отпадъци от неенергийните употреби на ядрени и радиологични технологии. Следва допълнително да се подкрепи обединяването на дейностите по обучение с цел увеличаване на наличността и обхвата на експертните познания и споделяне на най-добрите практики между всички държави членки.
13. ОТБЕЛЯЗВА, че държавите членки са отговорни за поддържането и развитието на експертните познания, уменията и ресурсите, които са от значение за техните нужди. Картографирането на съществуващите експертни познания, умения и ресурси е от съществено значение за планирането и за задоволяването на бъдещите потребности. Това следва да се извършва на национално равнище и чрез европейско сътрудничество, например чрез Европейската обсерватория за човешките ресурси.
14. ОТБЕЛЯЗВА отговорността на държавите членки и на Общността да включват в докладите относно управлението на отпадъците на всички равнища данни за радиоактивните отпадъци от неенергийните употреби на ядрени и радиологични технологии.